

Valkosen miehen elämää

Opiskeluajana mieli oli virkeä. Keksittiin ja kehitettiin. Syntyi lentäviä letkauksia, jotka aukenivat täysin vain sisäpiiriläisille. Suomen kesä on lyhyt mutta vähäluminen. Jos ei huhtikuussa ole lunta maassa, sitä tuskin on katollakaan.

Yksi viljelemistämme sanonnoista kuului: "Nyt tämä alkaa muistuttaa valkosen miehen elämää." Kuusikymmentäluvulla emme tienneet paljoakaan rotuerottelusta. Neekeri oli kunniakkaasti neekeri. Natsien aatteet oli unohdettu. Jossakin amerikoissa tai afrikoissa rasismia kerrottiin harjoitettavan. Valkosen miehen elämä oli rasismista ja sovinismista vapaa.

Näin jälkeinpäin miettien "valkosen miehen elämä" tarkoitti meille opiskelijoille ihanaa haaveilua, jota ei voi saavuttaa. Samoin kuin euklidisessa geometriassa yhdensuuntaiset suorat eivät voi kohdata. Mutta aika lähelle tätä tilaa voi joskus päästä.

Valkosen miehen elämää onnistuttiin lähestymään yleensä vapaa-aikana. Oltiin kavereiden kanssa ja parannettiin maailmaa. Aurinko paistoi, ja saatettiin nauttia pirtelöitäkin. Oltiin keksitty jotain huppeita. Ei tarvinnut lukea tentteihin eikä herätä aamulla aikaisin.

Pääsin kokemaan valkosen miehen elämää kunnolla vasta opiskelujeni loppumetreillä. Lähdimme ensimmäistä kertaa oikeasti ulkomaille Saksaan, Itävaltaan ja Italiaan. Ruotsiahan ei laskettu ulkomaaksi.

Menomatalla löhöilin vanhan Finlandian kannella auringossa ja imeskelin pitkällä jatkopillillä lattialla olevasta pullosta linnunmaitoa. Se oli kuulema lähellä valkosen miehen elämää. Minua muistutetaan vieläkin asiasta.

Ulkomaan olot tuntuivat silloin uskomattomilta, koska kotosalla oli puutetta vähän kaikesta. Ero häkellytti. Osattiin sen verran kieliä, että pystyi solkkamaan asiansa.

No, kehitys on kehittynyt. Meilläkin saa jo kaikkea. Kuka tahansa voi nykyään lennähtää kaukomaille hakemaan elämyksiä. Onko kaikki jo liian helppoa, eikä mikään tunnu enää miltään.

Saisimmeko me vauraissa maissa asuvat ja yltäkylläisyyden turruttamat ihmiset enää edes haaveilla valkosen miehen elämästä? Pitäisikö pidättäytyä ja tuntea pelkästään myötätuntoa huonompiosaisia kohtaan? Heitä kun on todella paljon.

Eräs kollegani kutsui itseään leveysastefilosofiksi. Hän oli jopa painattanut käyntikortteja, joissa tämä titteli komeili. Kaveri oli kyllä onnellinen jo siellä, missä kulloinkin majaili. Hän tiesi kuitenkin tulevansa aina vaan onnellisemmaksi, mitä pohjoisemmas pääsisi.

Minulla toiveena taas olisi elellä samalla puolella maapalloa kuin aurinkokin. Monet pikkuvaivat vähenisivät. Pitäisi vaan muuttaa kaksi kertaa vuodessa.

Eihän valkosen miehen elämän tarvitse olla öykkärointiä, kuten ei leveysastefilosofillakaan. Se on vaan haaveita. Ja haaveitahan pitää olla.

pajen